

De Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam (IABR) verkent in 2026 een van de bepalende opgaven van onze tijd: hoe kunnen we de systemen die onze landschappen, steden en gebouwen vormgeven zo herordenen dat zij bijdragen aan het welzijn van mens én planeet?

Onder de titel SYSTEMS OF SUPPORT verkent de biënnale hoe historisch gegroeide economische, ecologische en sociale structuren nog altijd onze gebouwde omgeving bepalen. Waar vinden we de aangrijpingspunten die we nodig hebben om betekenisvolle transities in gang te zetten? Hoe kunnen economische modellen veranderen van modellen die financieel rendement maximaliseren naar modellen die maatschappelijke, ecologische en culturele waarde creëren? En hoe verleggen we de focus van technologische optimalisatie en kwantitatieve groei naar een focus op regeneratieve praktijken die zijn gebaseerd op zorg, wederkerigheid en gedeelde verantwoordelijkheid?

Nu ecologische, maatschappelijke en economische crises de grenzen van extractieve ontwikkeling blootleggen, positioneert SYSTEMS OF SUPPORT de architectuur als een discipline die als geen andere schalen, actoren en vormen van kennis met elkaar kan verbinden. De grote vraag is niet langer wat de architectuur kan produceren. De grote vraag is wat de architectuur mogelijk kan maken.

De locatie als methode

De twaalfde editie van de IABR vindt plaats in de voormalige Hunter Douglas-fabriek aan de rivier de Maas, op het Rotterdamse eiland Feijenoord. Het gebied voorziet niet alleen in een evenementenlocatie, maar ook in een methode, in een lens waardoor we bredere systemische veranderingen nader kunnen bekijken.

Het eiland begon als een moerasgebied in het getijdenlandschap van de Rijndelta. Door eeuwenlange sedimentatie, waterbouwkundige ingrepen, handel en industrialisatie veranderde dit geleidelijk in nieuw land. De riviersystemen van de Maas en Rijn fungeren al eeuwenlang als infrastructuren voor uitwisseling en verbinden de gebieden, economieën, materialen en culturen tussen het land en de zee.

Ook de geschiedenis van deze plek weerspiegelt die opeenvolgende transformaties. Het eerste grote gebouw hier was het Rotterdamse Pesthuis, dat bewust buiten de stadsmuren was opgetrokken. In de achttiende eeuw werd dit verbouwd tot een stoommachinefabriek annex scheepswerf. Een eeuw later werd het verbouwd tot een industrieel complex waar aluminium zonwering en andere architectonische bouwcomponenten werden geproduceerd. De fabriek, tegenwoordig bekend als Hunter Douglas, sloot in 2021 haar deuren en werd verkocht aan een Braziliaans-Amerikaans hedgefonds.

Het vertrek van de maakindustrie uit de Rotterdamse binnenstad roept urgente vragen op over de toekomst van werk, productie en stedelijk leven. Daarmee is Feijenoord een lokale manifestatie van bredere mondiale ontwikkelingen. De plaats laat zien hoe economische systemen hun sporen nalaten in de gebouwde omgeving, in gemeenschappen en in het dagelijks leven.

De voormalige fabriek en de omliggende wijk vormen het vertrekpunt van de IABR 2026. In het hart van het voormalige industriecomplex zien de bezoekers verschillende geschiedenissen samenkomen. Vanuit die gelaagdheid nodigt de tentoonstelling hen uit om na te denken over de rol die mondiale systemen spelen in hun dagelijkse leven en de gebouwde omgeving. Om het heden te begrijpen als vertrekpunt voor mogelijke toekomst, moeten we eerst de krachten begrijpen die het hebben voortgebracht.

De architectuur van systemische herijking

De systemen die ongekende economische groei mogelijk hebben gemaakt, ondermijnen steeds nadrukkelijker de voorwaarden waarop die groei berust. Planetaire grenzen zijn overschreden, sociale ongelijkheid neemt verder toe en vitale infrastructuren worden steeds kwetsbaarder. Toch blijft de economische logica die deze ontwikkelingen aanstuurt grotendeels onveranderd.

Er is een fundamentele herijking van deze systemen nodig.

De spanning tussen eindige ecologische hulpbronnen en de ogenschijnlijk grenzeloze expansie van financieel kapitaal is steeds moeilijker te negeren. De schaarste aan land, water en grondstoffen neemt toe. Aanvoerketens en infrastructurele corridors tonen zich kwetsbaar onder invloed van geopolitieke conflicten en klimaatverandering. De toegang tot huisvesting, energie en schoon drinkwater staat steeds meer onder druk. Tegelijkertijd leggen de transities die nodig zijn om klimaatverandering te beperken, de economie te decarboniseren en de samenleving verder te digitaliseren nieuwe claims op eco-systemen die nu al zwaar worden belast.

Ook de architectuur heeft in dit opzicht vuile handen gemaakt. Gebouwen en steden maken deel uit van systemen van extractie, optimalisatie en accumulatie. Hoewel de architectuur welvaart en nieuwe mogelijkheden voortbrengt, draagt zij tegelijkertijd aanzienlijk bij aan de uitputting van natuurlijke hulpbronnen, ecologische achteruitgang en sociale ongelijkheid.

Dit is geen nieuw verschijnsel. Rotterdam profiteert, net als vele andere economische knooppunten in de wereld, al eeuwenlang van mondiale systemen van ongelijke uitwisseling. Veel beroemde gebouwen, wijken en productielandschappen danken hun bestaan aan vormen van welvaart die elders zijn voortgebracht. Het Hunter Douglas-terrein is een materiële getuige van deze geschiedenis én van de ongelijkheden die nog altijd doorwerken in het heden.

SYSTEMS OF SUPPORT

Als reactie op de globalisering groeit wereldwijd de waardering voor nabijheid, regionale eigenheid en culturele diversiteit. Mondiale netwerken en infrastructuren blijven onmisbaar, maar hun dominante positie wordt steeds vaker aangevuld met een hernieuwde erkenning van de waarde van lokale capaciteiten en lokale verbondenheid.

Deze verschuiving is zichtbaar in circulaire economieën, hernieuwbare energiesystemen, regeneratieve waterstrategieën en een hernieuwde belangstelling voor regionale bouwculturen. Niet als een nostalgische terugkeer naar het verleden, maar als een toekomstgerichte zoektocht naar een nieuw evenwicht

tussen planetaire systemen en lokale gemeenschappen, gevoed door historische kennis en ecosysteemdenken.

In beleid, bestuur en ontwerp verschuift de aandacht geleidelijk van processen die negatieve ecologische en maatschappelijke kosten afwentelen op anderen naar praktijken die juist positieve ecologische en maatschappelijke impact genereren.

Tegen deze achtergrond verkent IABR 2026 de rol van de ontwerper als verdediger van niet-onderhandelbare publieke waarden: een actor die wederkerige relaties kan ontwikkelen tussen mondiale systemen, lokale gemeenschappen en planetaire ecosystemen. Dit vraagt om een geïntegreerd denken over stromen, grondstoffen, relaties en onderlinge afhankelijkheden. Het vraagt ook om plekken waar alternatieve manieren van denken en handelen kunnen worden beproefd en gedeeld.

De biënnale wil de architectuur herpositioneren als meer dan een dienstverlenende discipline: als hoeder van maatschappelijke waarden, verbondenheid en rechtvaardigheid. Een rechtvaardige toekomst vraagt niet alleen om technologische innovatie, maar ook om de moed om de architectuur te begrijpen als een gemeenschappelijk goed én als een cruciale bemiddelaar binnen bredere systemen – een discipline die kan zorgen voor meer gelijkwaardigheid, zeggenschap en veerkracht, en voor regeneratieve toekomst.

De taak waar de architectuur voor staat, is daarom helder: de overgang maken van extractieve economische modellen, waarin velen de kosten dragen terwijl slechts enkelen de opbrengsten incasseren, naar economieën die zijn gebaseerd op wederkerigheid en stevig zijn verankerd in sociale en ecologische systemen.

Ontwerp speelt een essentiële rol bij het verbeelden én realiseren van deze gedeelde waarden. Daarvoor zijn ontwerpers nodig die niet alleen problemen oplossen, maar ook richting geven, leren van betekenisvolle voorbeelden, de beperkingen van het heden ter discussie stellen en ruimte scheppen voor de verbeeldingskracht van de samenleving op lange termijn. Het bouwen aan sociale relaties, zorgnetwerken en ondersteuningsstelsels is daarbij even belangrijk als het ontwerpen van gebouwen.

IABR 2026 als SYSTEM OF SUPPORT

Feijenoord vormt het vertrekpunt van deze biënnale. Tot voor kort bestond hier een hechte relatie tussen industrie, arbeid en gemeenschap. Hier was een baan niet alleen een bron van inkomen: een baan gaf de mensen een identiteit, een doel en een gevoel van verbondenheid. Vele generaties bewoners waren verbonden met internationaal opererende bedrijven en steeds verder uitdijende productienetwerken. Zo was de wijk tegelijkertijd een lokale gemeenschap én een knooppunt binnen bredere mondiale economische systemen.

Aan die verbondenheid hing echter ook een prijskaartje. Industriële groei ging gepaard met milieuvervuiling, de ongelijke verdeling van welvaart en kansen en de exploitatie van zowel natuurlijke hulpbronnen als menselijke arbeid. Met de sluiting van de Hunter Douglas-fabriek kwam een tijdperk ten einde en kwam de sociale veerkracht van de omliggende gemeenschappen onder druk te staan. Tegelijkertijd

opent zich een nieuw perspectief: een moment om andere vormen van samenleven en nieuwe relaties tussen productie, plek en samenleving te bedenken.

Een dergelijke transitie is alleen mogelijk wanneer ook degenen worden erkend die bij de verdeling van ruimte, middelen en kansen te vaak buiten beeld blijven. Het bouwen aan veerkrachtige toekomsten vraagt daarom niet alleen om nieuwe infrastructuren, maar ook om bredere vormen van representatie, participatie en zeggenschap.

Met IABR 2026 stellen wij de vraag of een biënnale méér kan zijn dan een tijdelijke tentoonstelling op een historisch gelaagde plek in de stad. Kan de IABR een actieve rol spelen in de transformatieprocessen? Kan de IABR duurzame verbindingen tussen mensen, kennis, instituties en plaatsen tot stand brengen?

Onze ambitie is dus helder: de IABR wil zelf een ondersteuningsstelsel, een SYSTEM OF SUPPORT zijn.

Door de voormalige fabriek open te stellen als ruimte voor ontmoeten, leren, experimenteren en verhalen vertellen, wil de biënnale bijdragen aan een bredere beweging die op het eiland Feijenoord gaande is. De locatie wordt daarmee zowel een platform als een laboratorium: een plaats waar nieuwe relaties kunnen ontstaan en waar alternatieve toekomsten gezamenlijk kunnen worden bedacht en beproefd.

In die zin wil de biënnale de disciplines architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur laten optreden als rentmeesters van maatschappelijke waarden. De IABR wil nieuwe verbindingen tot stand brengen tussen het mondiale en het lokale en tussen opleiding en praktijk, en de instrumenten, methoden en kennisvormen ontwikkelen die nodig zijn om gedeelde waarden voor mens en planeet te articuleren en te ontwikkelen.

The future is here, it just needs to be (re)assembled.

De twaalfde editie van de IABR, SYSTEMS OF SUPPORT, vindt plaats van 18 september tot en met 29 november 2026 in De Piekfabriek, op het voormalige Hunter Douglas-terrein in Rotterdam-Zuid.